

Društveno korisno učenje u području ruralnog turizma na Visokom Gospodarskom Učilištu u Križevcima

Sandra Kantar, Kristina Svržnjak, Silvije Jerčinović

Visoko gospodarsko učilište u Križevcima/Križevci College of Agriculture Milislava Demerca 1,
48260 Križevci, Hrvatska/Croatia (skantar@vguk.hr)

SAŽETAK

Danas se nastavnici suočavaju s različitim metodama poučavanja, a najizazovnije je poučavanje usmjereno na studenta na postavkama interaktivnog i iskustvenog učenja. Osim izravne nastave, nastavnici Visokog Gospodarskog Učilišta u Križevcima nastoje studentima približiti gradivo ruralnog turizma kroz inovativne oblike edukacije s naglaskom na društveno korisno učenje. Kroz rad će se prikazati nekoliko primjera društveno korisnog učenja koji su provedeni u razdoblju od 2017. do izazovne 2020. godine kada se nastava zbog pandemije bolesti COVID-19 većinom odvijala putem interneta. Nastavnici i studenti s Visokog Gospodarskog Učilišta u Križevcima surađivali su s Udrugom ruralnog turizma Hrvatske, Sveučilištem u Kapošvaru na prekograničnom projektu „Ecotop 2“ u okviru programa Interreg V-A: Hrvatska – Mađarska, Lokalnom akcijskom grupom Međimurski doli i bregi na nacionalnom projektu „Pop-up ruralni društveno-inovativni hubovi“ te s timovima iz područja grada Križevaca na *hackathonu* „Grad za mlade – Križevci 2030“ iz čega je proizašao projekt „EkoRurTour“ kojeg studenti samostalno provode. Poučavanje kroz projektni pristup je inovativan i društveno koristan zbog uporabe različitih praktičnih metoda i novih alata kroz koje se studente potiče na samostalnost u učenju i stjecanju znanja. Također, projektni pristup je društveno koristan jer povezuje Učilište i studente s državnim institucijama i organizacijama civilnog društva s ciljem bolje zapošljivosti studenata u ruralnom turizmu. Na taj način Učilište doprinosi aktiviranju i jačanju društvenog kapitala kojeg je važno graditi u široj društvenoj zajednici.

Ključne riječi: društveno korisno učenje, ruralni turizam, društveni kapital, lokalna zajednica

UVOD

Društveno korisno učenje je nastavna metodologija razvijena u Sjedinjenim

Američkim državama kao service-learning krajem šezdesetih godina 20. stoljeća. Nastala je kao model nastave koji združuje učenje i volonterski rad u zajednici (Augustinčić i sur.,

2019:8). Brojni autori pišu o ovoj nastavnoj metodologiji i tumače ju na različite načine. Primjerice, prema Davidu Lismanu (1998:10), društveno korisno učenje je niz prilika da sustav obrazovanja postane autentičan partner zajednici, kao resurs za pomaganje članovima zajednice da unaprijede život zajednice. Pritom se misli na činjenicu da kroz društveno korisno učenje učenici i studenti uče ne samo kako povezati teoriju i praksu, već i kako pomoći drugima, dati sve od sebe i ući u brižne odnose s drugima u njihovoj zajednici. Cilj takvog učenja je pomoći im da shvate relevantnost svog novog znanja u stvarnom svijetu¹. U ovom se radu društveno korisno učenje promatra kao nastavna metoda u sklopu visokoškolskog obrazovanja koja studentima omogućuje da primjenjuju znanja i vještine stečene kroz studij te obogaćuju proces usvajanja znanja radeći u timu na razvoju projekata kojima se rješava neki konkretan društveni problem (Modić Stanke i Putarek, 2016:2). Cilj je tako shvaćenog društveno korisnog učenja da studenti obogaćuju proces usvajanja znanja kroz kritičko promišljanje o složenim uzrocima društvenih problema, te međusobno surađuju (Mikelić Preradović, 2008:7). Prema autoricama Čulum i Ledić (2010:78), tri su ključne komponente ove metode: učenje studenata, zalaganje u zajednici, te suradnički odnos studenata i (članova) zajednice – iz kojih autorice izvode naziv učenje zalaganjem u zajednici (Augustinčić i sur., 2019:10). Da bi se to postiglo, potrebno je ići korak dalje od klasičnog obrazovanja te poticati veću participaciju studenata u rješavanju problema lokalne zajednice. Metoda za postizanje ovog cilja je obrazovanje društveno odgovornih i aktivnih građana putem integracije modela

¹ <http://www.dku.efst.hr/drustveno-korisno-ucenje-u-hrvatskoj/>

društveno korisnog učenja u kurikulum visokog obrazovanja (Stanisavljević J., 2016:6). Iako se u svijetu na sveučilištima koja teže integraciji akademskih djelatnosti i društvene zajednice u posljednjih tridesetak godina sustavno razvija i promovira model društveno korisnog učenja (Ledić i Čulum, 2010:74), u Republici Hrvatskoj je primjena tog modela tek u začetku. Prema Modić Stanke i Putarek (2016:3), postoji tek 13 kolegija s uključenom komponentom društveno korisnog učenja u, primjerice, akademskoj godini 2013./2014., no autori rada smatraju da je takvih kolegija danas puno više i da snažnije razvijaju komponentu društveno korisnog učenja, iako u stvarnosti, nositelji tih kolegija nisu u svoje kurikulume unijeli postojeće izmjene, a ponekad nisu niti u potpunosti svjesni koliko je vidljiva korist za širu zajednicu ili društvo. Pretpostavlja se da, osim na diplomskim studijima, i na stručnim studijima postoje velike mogućnosti za uspostavu takvih kolegija zbog naravi samog studija, te zbog visokog udjela stručne prakse koja usmjerava nastavu prema društveno korisnom učenju. Štoviše, autori rada ne pronalaze niti kvalitativna niti kvantitativna istraživanja o uključenosti društveno korisnog učenja u kolegije na stručnim studijima. Stoga je ideja ovoga rada prikazati društveno korisno učenje na VGUK-u u okviru kolegija „Ruralni turizam“ u razdoblju od 2017. do 2020. godine.

MATERIJAL I METODE

Za potrebe rada korišten je sažeti kronološki prikaz projekata i glavnih aktivnosti provedenih u navedenom razdoblju u kojima su sudjelovali studenti i nastavnici VGUK-a, predstavnici organizacija civilnog društva, visokoškolskih institucija i ostali partneri. Uz to, korištena je metoda analize i usporedbe

nekih konvencionalnih metoda i ishoda učenja u okviru kolegija „Ruralni turizam“ s mogućim metodama i ishodima društveno korisnog učenja. Dobiveni rezultati su interpretirani, prikazani tablično i sistematizirani. Teorijsku podlogu rada čini selektivni prikaz postojećih saznanja o društveno korisnom učenju te osobno iskustvo autora.

REZULTATI I RASPRAVA

Projektni pristup i društveno korisno učenje na Visokom Gospodarskom Učilištu u Križevcima

Visoko gospodarsko učilište u Križevcima (VGUK) obavlja nastavnu, znanstveno-istraživačku i stručnu djelatnost utemeljenu na dugogodišnjoj i bogatoj tradiciji najstarijeg poljoprivrednog učilišta u jugoistočnoj Europi, osnovanog 1860. godine.² U postojećim studijskim programima dana je velika važnost vježbama, stručnoj praksi studenata i integriranim projektним zadacima, no u nastavnim programima trenutno nema razvijenih i prepoznatih modela društveno korisnog učenja. U okviru predmeta kao što je, primjerice, „Ruralni turizam“ na smjeru „Menadžment u poljoprivredi“ proteklih je godina učinjen značajan iskorak u smjeru društveno korisnog učenja i projektnog pristupa nastavi kroz suradnju s udrugama poput Udruge ruralnog turizma Hrvatske (URTH), Udruge Roma „Korak po korak“, Lokalne akcijske grupe Međimurski doli i bregi (LAG MDIB), Zelene energetske zadruge (ZEZ), Križevačkog laboratorija inovacija za klimu (KLIK), udruge POINT (tablica 1) i ostalih.

² <https://www.vguk.hr/>

Tablica 1. Projekti i aktivnosti s komponentom društveno korisnog učenja (2017. – 2020.)

NAZIV AKTIVNOSTI/ PROJEKTA	NAZIV OCD	OSTALI PARTNERI	VRIJEME TRAJANJA	CILJ PROJEKTA
Istraživanje o ruralno turističkom proizvodu za mlade	URTH	OPG Rakić i VGUK	ožujak – svibanj 2017.	Kreiranje ruralno turističkog proizvoda za mlade
Istraživanje o uključivanju Roma u ekoturizam projekt Ecotope 2	Udruga Roma „Korak po korak“	Ind. komora Zala i Somogy, Sveučilište u Kapošvaru, TZ Grada Koprivnice, VGUK	ožujak – srpanj 2018.	Jačanje pogranične suradnje uključivanjem Romske populacije u ekoturizam
POP-UP Ruralni društveno-inovativni hubovi	LAG MDIB LAG Škoji	VERN, FOI, VGUK	ožujak 2019. – ožujak 2020.	Razviti, testirati i potvrditi inkluzivni i participativni program DKU
Hackathon Grad za mlade Križevci 2030.	ZEZ, KLIK	Grad Križevci, VGUK	9.5. – 10.5.2019.	Osmišljavanje strategije grada do 2030.: Grad Križevci – centar prigorskog ruralnog turizma
Kotačić promjene: Uspostavi svoju lokalnu grupu!	ZEZ	VGUK	13.6. –14.6.2020.	Pokretanje lokalne zajednice za razvoj eko ruralnog turizma
EkoRurTour – Od održivog polja do turističkog stola	ZEZ	VGUK	rujan 2020. – sada	Pokretanje lokalne zajednice u smjeru samozapošljavanja u ruralnom turizmu
CLIMATHON Aktivno građanstvo kroz nove tehnologije	ZEZ, KLIK, POINT,	Grad Križevci, VGUK,	7.11.2020.	Ublažavanje klimatskih promjena u gradu – kružna ekonomija - ekoturizam

Izvor: vlastita izrada

Primjerice, u okviru suradnje s URTH-om, studenti su na uzorku od ukupno 162 ispitanika putem anketnog upitnika istražili što njihovi vršnjaci, kao tržišni segment, žele u ponudi ruralnog turizma. Podaci dobiveni istraživanjem na tu temu doprinijeli su realizaciji projektnog nastavnog zadatka, završnom radu studenta te programiranju budućeg rada udruge u smjeru kreiranja novih turističkih proizvoda o kojima URTH nije do tada imala nikakvih saznanja. Posljedična društvena korist ovog projekta ogleda se u jačanju konkurentnosti ruralno-turističkog područja i povezivanju ruralnog turizma s gospodarskim i ruralnim razvojem kao jednim od ishoda

učenja (tablica 2). Nakon toga uslijedio je novi projektni izazov u vidu istraživanja mogućnosti uključivanja Roma u ekoturizam³ u domicilnoj županiji, općini ili selu, kako bi se bolje razumio društveni značaj Roma i potencijali njihovog uključivanja u ekoturizam, ruralni turizam, lokalnu zajednicu i ruralno područje, općenito. Na ovom primjeru studenti su primijenili stečena teorijska znanja i vještine na praktičnu provedbu projekta putem kojeg se mogu riješiti i rasvijetliti neki društveni problemi ili istražiti mogućnosti realizacije neke aktivnosti.

³ Interreg V-A Program suradnje Mađarska-Hrvatska 2014.- 2020. HUIR/1601/4.1.2 (2017.- 2018.)

Studenti su na osobnoj razini, ali i u interakciji s ispitanicima, predstavnicima lokalne zajednice i institucija, nastavnicima i ostalim dionicima, u određenoj mjeri utjecali na vlastitu, ali i javnu senzibilizaciju prema Romima u smislu radne i društvene vidljivosti jedne marginalizirane skupine putem kvantitativnog (anketa) i kvalitativnog (intervju) istraživanja. Sljedeća generacija studenata sudjelovala je na nešto drugačijem projektu pod nazivom „Pop-up ruralni društveno-inovativni hubovi“⁴ (2018. – 2020.). U fokusu ovog projekta bila je razrada i formiranje prvih modela ruralnih *hubova* u Republici Hrvatskoj s ciljem razvijanja, testiranja i potvrđivanja inkluzivnog i participativnog programa društveno korisnog učenja koji funkcionira kao povremeni događaj u lokalnim zajednicama Međimurske i Splitsko-dalmatinske županije. U projektu su sudjelovali studenti, udruge civilnog društva i prijavitelji poduzetničkih ideja koji su zajedno realizirali sljedeće aktivnosti:

1. jačali kapacitete organizacija civilnog društva iz lokalnih zajednica iz područja ruralnog razvoja i (mikro) poduzetništva te iz područja marketinga mikropoduzetničkih pothvata
2. jačali kapacitete studenata za rad u lokalnim zajednicama koji će se osposobiti u području društvenih inovacija i društvene ekonomije

⁴ *POP UP RURAL HUB* definira se kao: „susret ideja, znanja i korisnih informacija kojima stvaramo bolji život u ruralnoj zajednici“. Projekt je financirao Europski socijalni fond, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva i Vlada Republike Hrvatske kroz natječaj „Podrška razvoju partnerstava organizacija civilnog društva i visokoobrazovnih institucija za provedbu programa društveno korisnog učenja“.

3. razvijali metodologiju i modele *pop-up* ruralnih *hubova* za društvene inovacije i (mikro)poduzetništvo.

Posebna vrijednost ovog projekta za studente je njihova afirmacija kao pokretača inovativnih mikropoduzetničkih aktivnosti u svojem lokalnom ruralnom području od kojih je najznačajnija bila ruralni turizam. Studenti su imali priliku pokazati i podijeliti svoja znanja stečena na VGUK-u i usvojiti nova, s ciljem poticanja partnerstva i povezivanja razvojnih aktivnosti i projekata, unapređivanja uvjeta za cjeloviti razvoj ruralnih područja, te doprinijeti očuvanju i stvaranju novih radnih mjesta u tim krajevima. Treba spomenuti kako je znanje ove vrste od velike važnosti u oblikovanju aktivnih mladih ljudi, spremnih svojim naporom učiniti promjene u poljima vlastitog rada i interesa. (Topljak, Kantar, 2021:2)⁵ Ovim projektom ujedno su realizirani brojni ishodi učenja poput timskog rada, prezentiranja vlastitog rada i slično, a nastavnici VGUK-a su pokazali kako se „visoko obrazovanje prilagodilo tome da obrazuje studente i formira ih u odgovorne članove zajednice, umjesto da budu obrazovani isključivo za karijeru“ (Boyer,1994.).

Hackathoni i društveno korisno učenje na primjeru ruralnog turizma

Tijekom 2000. godine koronavirus (virus SARS-CoV-2) je uzrokovao COVID-19 pandemiju u cijelom svijetu, pa tako i u Hrvatskoj. Zbog toga su primijenjene izvanredne mjere u suzbijanju širenja te zarazne bolesti koje su za posljedicu imale

⁵ Društveno korisno učenje svoje temelje ima u iznimno bliskoj poveznici sa kognitivnim, odnosno empirijskim učenjem. Topljak M., Kantar S., (2021.), Service learning and student activity based on events and student projects in 2020. and 2021. (rad u postupku objave)

zabranu svih društvenih aktivnosti. I nastavna aktivnost se ubrzo počela odvijati u *on-line* okruženju. Osmišljen je novi digitalni način s elementima društveno korisnog učenja i rada: *hackathon*. *Hackathon* su, prema Medini i Nolteu (2020:2) vremenski ograničeni događaji na kojima se sudionici okupljaju u timove kako bi razvili projekte koji ih zanimaju. Takvi su događaji usvojeni u raznim domenama, a svrha im je generiranje inovativnih rješenja, poticanje učenja, izgradnja i širenje zajednica te rješavanje građanskih i ekoloških problema. Tako su studenti VGUK-a sudjelovali na prvom hrvatskom *hackathonu* „Izazov danas za sutra“ (slika 1) početkom travnja 2020. i oblikovali viziju grada Križevaca pomoću koncepta ideacije⁶. „Razmislite kako će gospodarstvo izgledati za 6 mjeseci, ima li nekih novih zanimanja? Kakva su digitalna rješenja i mehanizmi osmišljeni za povezivanje dionika koji rade na rješavanju kriznih problema?“ samo su neka pitanja na koja se tražio odgovor. Tim VGUK-a je kao ključni problem detektirao nezaposlenost mladih. Slijedom toga razvili su ideju o HUB-u Križevci kao karijernom i obrazovnom centru za mlade ljude iz područja informacijske tehnologije, zelene energije, ruralnog turizma i ostalih znanja ovisno o njihovom interesu i potrebama tržišta rada. Uz potporu mentora, odnosno stručnjaka iz pojedinih sektora, mladi bi mogli realizirati svoje ideje i projekte, zaposliti se i ostati živjeti u gradu. Nakon nepunih mjesec dana, Tim VUK-a ponovo je sudjelovao u još jednom *hackatonu* „Grad za mlade - Križevci 2030 (slika 2). Tom prilikom naglasak je stavljen na ruralno područje grada koji predstavlja ogroman potencijal za razvoj različitih oblika ruralnog turizma kao što su agroturizam, eno-

gastroturizam, cikloturizam, ekoturizam i slično. Na tom tragu definirana je i vizija grada: „Grad Križevci - centar prigrorskog ruralnog turizma“⁷. Kako bi se razvoj ruralnog turizma bolje utemeljio, studenti su smatrali da je važno potaknuti promjene u smjeru razvoja ruralnog turizma na lokalnom, regionalnom i nacionalnom nivou, uključujući i animiranje stanovništva za bavljenje ovom gospodarskom granom. Prema mišljenju tima VGUK-a, od strateškog je značaja povećati poljoprivrednu proizvodnju i zaštititi lokalne prehrambene proizvode, te stvoriti potrebne organizacijske preduvjete za razvoj ove aktivnosti koja bi zasigurno omogućila bolji standard lokalnom stanovništvu grada i okolice. Nakon osvojenog prvog mjesta na oba *hackathona* i odličnih ideja kojima su nastojali odgovoriti na problem jačanja otpornosti i održivosti lokalne zajednice, studenti su dobili priliku za pohađanje treninga „Kotačić promjene: uspostavi svoju lokalnu grupu.“⁸ Na treningu su predstavili ideju o pokretanju lokalne zajednice kroz razvoj eko i ruralnog turizma u križevačkoj okolici. Iskorištavanjem postojećih potencijala destinacija Kalnik, Čabraji i sl. studenti bi htjeli pokrenuti lokalnu zajednicu i mijenjati svijest prema dobrobiti samozapošljavanja u sektoru ruralnog turizma, istodobno čuvajući prirodu. Za projektnu ideju studenti su dobili početna sredstva kako bi samostalno vodili projekt kojeg su nazvali „EkoRurTour – od održivog polja do turističkog stola“ (slika 3) i ostvarili sljedeće ciljeve:

⁶ Ideacija podrazumijeva stvaranje, oblikovanje ideja, predodžaba i pojmova. Više na: <https://jezikoslovac.com/word/cm57>

⁷ <https://www.vguk.hr/hr/910/TIM+VGUK++ponov+o+osvojio+1.+mjesto+na+Hackathonu+%E2%80%9EGrad+za+mlade+%E2%80%93+Kri%C5%BEevci+2030.%E2%80%9C>

⁸ Trening je dio projekta „SYSTEM:RESET“ provedenog od strane 8 organizacija mladih iz 8 europskih država.

1. povezivanje turističkih potencijala i ekološke proizvodnje hrane kao temelj za samozapošljavanje mladih u Prigorju
2. poticanje pokretanja ekološke proizvodnje hrane kroz edukaciju mladih
3. povećavanje vidljivost turističkih potencijala među mladima kroz mapiranje posebnosti Prigorja.

Naznačeni ciljevi provodili su se putem aktivnosti kao što su: mapiranje turističkih potencijala i internetska promocija, organizacija mini festivala, otvaranje javnog vrta uz edukaciju mladih o permakulturi, učenje na primjerima dobre prakse, te održavanje predavanja i radionica za mlade o eko proizvodnji, turističkim potencijalima i mogućnostima financiranja. Studenti još uvijek vrijedno provode aktivnosti i promoviraju projekt putem Facebook stranice. Nakon ljetne pauze, studenti su u studenom sudjelovali na *Climathon-u* (slika 4), odnosno globalnom pokretu gradova koji klimatske promjene vide kao priliku za povezivanje, okupljanje i suradnju gradova i građana, istraživača, studenata, dizajnera, programera, kreativaca i poduzetnika oko inovacija i kreativnih rješenja kojima se ublažavaju izazovi klimatskih promjena u gradu.⁹ Digitalni događaj *Climathon Križevci 2020: „Aktivno građanstvo kroz nove tehnologije“* iznjedrio je dva izazova:

1. „Consul“ - platforma za aktivno građanstvo koja je usmjerena na uključivanje građana u pitanja klimatskih promjena

2. „Lokalna valuta za kružnu ekonomiju“ - platforma koja je usmjerena na razvoj kružne ekonomije u lokalnoj zajednici.

Pobjednik prvog izazova bio je tim studenata VGUK-a koji je osmislio *Eko Hub* za osnaživanje ekološke poljoprivrede kroz educiranje i pomoć lokalnim poljoprivrednicima pri prelasku na ekološku proizvodnju. Ekološka poljoprivredna proizvodnja osnova je razvoja ekoturizma i ruralnog turizma općenito, na ruralnom području Križevaca i okolice.

⁹ Ovaj pokret dio je Climate - KIC alata kojim se teži ostvarenju kružne ekonomije, a što se dodatno razvija kroz inicijativu „Future cities of SEE“, odnosno lokalno pokrenutu inicijativu Križevci 2030.

Tablica 2. Konvencionalni i očekivani društveno korisni ishodi i metode učenja

Aktivnost/ Projekt	Ishodi učenja	Ishodi DKU	Metoda učenja	Metoda DKU
Istraživanje o ruralno turističkom proizvodu za mlade	Povezati ruralni turizam s ruralnim razvojem	Istražiti gospodarski potencijal ruralnog turizma	Projektne zadatke	Projekt
Istraživanje o uključivanju Roma u ekoturizam - projekt Ecotope 2	Koristiti metodu istraživanja na agroturističkom objektu ili lokaciji	Postići društvenu vidljivost marginalizirane skupine u agroturizmu/ ekoturizmu	Anketni upitnik i intervju	Osobno iskustvo
POP-UP - Ruralni društveno-inovativni hubovi	Napisati prednosti, nedostatke, opasnosti i mogućnosti razvoja ruralnog turizma	Povezati razvojne aktivnosti i projekte	Swot analiza	Platno poslovnog modela
Hackathon - Grad za mlade Križevci 2030.	Sudjelovati u radu tima	Poticati partnerstva i povezivanje	Timski rad na nastavi	Timski rad putem <i>hackathona</i>
Kotačić promjene: Uspostavi svoju lokalnu grupu!	Sudjelovati u radu tima	Potaknuti promjene u lokalnoj zajednici	Timski rad na nastavi	Timski rad na radionici/ trening
EkoRurTour – Od održivog polja do turističkog stola	Razlikovati različite promocijske opcije koje se koriste u ruralno turističke svrhe	Osmisliti i provesti vlastiti projekt koristeći različite promocijske opcije	Usporedba promocijskih opcija	Promocija projekta putem Facebook stranice
CLIMATHON - Aktivno građanstvo kroz nove tehnologije	Sudjelovati u radu tima	Potaknuti inovacije i kreativna rješenja	Timski rad na nastavi	Timski rad putem <i>hackathona</i>

Izvor: vlastita izrada

Projekti, radionice i *hackathoni* istaknuli su važnost digitalnih događanja i rastuće potrebe za njihovom implementacijom u nastavu. Također, konvencionalni ishodi učenja, zahvaljujući sudjelovanju na navedenim aktivnostima, prerasli su u društveno korisne ishode učenja.

ZAKLJUČAK

Za društveno korisno učenje, odnosno učenje zalaganjem u zajednici, jako je važna sinergija podučavanja i aktivnosti koje se ostvaruju u suradnji nastavnika, studenata, predstavnika organizacija civilnog društva i, u konačnici, lokalne zajednice u kojoj se rješava konkretan društveni problem.

Ciklus društveno korisnog učenja započinje kombiniranjem nastave usmjerene na studenta i projektnog pristupa određenoj temi ili problemu kojeg treba riješiti, sudjelovanju na radionicama, treninzima i sličnim metodama praktičnog učenja, bilo u fizičkom, bilo u digitalnom obliku, a može završiti samostalnom provedbom, odnosno rješavanjem problema te stjecanjem korisnog radnog i životnog iskustva. Dodatno, na ovaj način se pomaže studentima da uvide svrhu znanja stečenog na studiju i povežu visokoškolske institucije s društvenom okolinom kako bi ojačali njezino civilno poslanje. Iako društveno korisno učenje zahtijeva više vremena i više predanosti od tradicionalne nastave, intenzivnije korištenje digitalnih medija i događanja, koristi takvog pristupa u obrazovanju su višestruke. Ovaj oblik učenja je inovativan, temeljen na iskustvenom pristupu i što je najbitnije, interaktivan je zbog osobnog iskustva studenata u realnoj istraživačkoj situaciji, te posredovanog iskustva u digitalnom okruženju kroz korištenje digitalnih alata i platformi. Iako društveno korisno učenje nije formalno implementirano u nastavne kurikulume VGUK-a, razvidno je da može doprinijeti društvenom razvoju lokalne zajednice i rastu socijalnog kapitala.

LITERATURA

- Augustinčić, T., Milenković, R. i Kolarić, R. (ur.) (2019). Priručnik za društveno korisno učenje. KA Matrix, Karlovac. Dostupno na: http://www.dkau-centar.eu/fileadmin/user_upload/Prirucnik-za-drustveno-korisno-ucenje.pdf
- Ekorurtur. Dostupno na: <https://www.facebook.com/ertprigorje>
- Ćorić, G., Ciglar, D., Kantar, S., Svržnjak, K., Detelj, K., Kedmenec, I., Pozaić, I., Sever, I., Radmanić, V. i Krištofić, S. (2020). Priručnik za ruralni razvoj pomoću mobilnih ruralnih hubova /Ćorić, G., Ciglar, D. i Čakovec: LAG Međimurski doli i bregi.
- Interreg V-A Program suradnje Mađarska Hrvatska 2014.-2020. HUHR/1601/4.1.2. Dostupno na: <http://greentourist.hu/hr/ecotop2-hr/projekt>
- Kantar, S. i Svržnjak, K. (2020). Pop-up rural social-innovative hubs-case study from Croatia // Proceedings of the 9 th International Scientific Conference Rural Development 2019, 1, 393-397 doi:10.15544/RD.2019.081
- Kantar, S. i Svržnjak, K.(2020). Ruralni hub kao model socio-ekonomskog jačanja ruralne zajednice // Proceedings of 7th International Conference «Vallis Aurea» Focus on: Research and Innovation, 1, 299-305 Požega: Veleučilište u Požegi.
- Kotačić promjene: uspostavi svoju lokalnu grupu! Dostupno na: <https://www.vguk.hr/hr/976/Kota%C4%8Di%C4%87+promjene%3A+Uspostavi+svoju+lokalnu+grupu%21>
- Ledić, J. i Ćulum, B. (2010). Učenje zalaganjem u zajednici - integracija visokoškolske nastave i zajednice u procesu obrazovanja društveno odgovornih i aktivnih građana. Revija za socijalnu politiku, 17 (1): 71-88. <https://doi.org/10.3935/rsp.v17i1.897>
- Lisman, C. D. (1998). Toward a Civil Society: Civic Literacy and Service Learning, Westport: Greenwood Publishing Group.
- Medina, M. and Nolte, A. (2020). What do we know about hackathon outcomes and how to support them? – A systematic

- literature review. Dostupno na: https://www.researchgate.net/publication/343985487_What_Do_We_Know_About_Hackathon_Outcomes_and_How_to_Support_Them_-_A_Systematic_Literature_Review
- Mikelić Preradović, N. (2009). Učenjem do društva znanja: Teorija i praksa društveno korisnog učenja, Zagreb: Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.
- Modić Stanke, K. i Putanek, V. (2016). Odrednice interesa studenata za društveno korisno učenje. Dostupno na: https://www.researchgate.net/profile/Koraljka-Modic-Stanke/publication/316856433_Odrednice_interesa_studenata_za_drustveno_korisno_ucenje/links/59197fa4aca2722d7cfd4b0b/
- Stanisavljević J., (2016). Društveno korisno učenje unutar sustava visokoškolskog obrazovanja, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet sveučilišta u Zagrebu. Dostupno na: <https://repozitorij.erf.unizg.hr/islandora/object/erf%3A8/datastream/PDF/view>
- Studenti VGUK sudjelovali i pobijedili na Climathonu Križevci. Dostupno na: <https://www.vguk.hr/hr/1172/Studenti+VGUK+su+djelovali+i+pobijedili++na+Climathonu+Kri%C5%BEevci>
- Studenti osvojili prvo mjesto na Hackatonu "Izazov danas za sutra". Dostupno na: <https://www.vguk.hr/hr/1476/STUDENTI+OSVOJILI+1.+MJESTO+NA+HACKATHON+%22IZAZOV+DANAS+ZA+SUTRA%22>
- Suradnja sa Zelenom energetsom zadrugom. Dostupno na: <https://www.vguk.hr/hr/1144/Suradnja+sa+Zelenom+Energetskom+Zadrugom>
- TIM VGUK ponovo osvojio 1. mjesto na Hackathonu „Grad za mlade – Križevci 2030.“. Dostupno na: <https://www.vguk.hr/hr/910/TIM+VGUK++ponovo+osvojio+1.+mjesto+na+Hackathonu+%E2%80%9EGrad+za+mlade+%E2%80%93+Kri%C5%BEevci+2030.%E2%80%9C>
- Topljak M. i Kantar S., (2021). Service learning and student activity based on events and student projects in 2020. and 2021., XII SMOTRA naučnih radova studenata agronomije, Agronomski fakultet Čačak, Srbija 18-20. avgust 2021., Čačak: Poljoprivredni fakultet u Čačku (rad u postupku objave)

Service learning in the field of rural tourism at Križevci College of Agriculture

ABSTRACT

Teachers face different teaching methods, and the most challenging teaching method is student-centered in interactive and experiential learning mode. Apart from direct teaching, teachers of the Križevci College of Agriculture strive to bring students closer to the subject of rural tourism, through innovative forms of education with an emphasis on socially useful learning. The paper will present several examples of service learning that were implemented in the period from 2017 to the challenging 2020 when teaching, due to the COVID-19 pandemic, mostly took place online. Teachers and students from the Križevci College of Agriculture collaborated with Croatian Rural Tourism Association, Kaposvar University on the cross-border project “Ecotop 2”, within the Interreg program VA: Croatia – Hungary, with LAG Međimurski doli i bregi on the national project “Pop-up rural social-innovative hubs”, and with teams from the area of the city of Križevci on the hackathon “City for Youth - Križevci 2030”, which resulted with the project “EcoRurTour” where students conduct it independently. Teaching through a project approach is innovative due to the use of various practical methods and new tools through which students are encouraged to be independent in learning and acquiring knowledge. Also, the project approach is socially beneficial because it connects the College and students with state institutions and civil society organizations, with the aim of better employability of students in rural tourism. In this way, the College contributes to the activation and strengthening of social capital, which is important to be build in the wider community.

Key words: service learning, rural tourism, social capital, local community